



Grazia Deledda

Nascuda a Nuoro el 1871, cinquena i penúltima de sis fills d'una acomodada família, Grazia Deledda va començar a destacar com a escriptora amb alguns relats que va publicar la revista *La última moda*. El seu primer èxit va ser *En el blau* (1890). El pare, Giovanni Antonio, petit empresari i terratinent, va ser poeta aficionat i alcalde de Nuoro el 1892. La mare, Francesca, va ser una dona molt religiosa que va criar els seus fills amb extrema rigurositat moral. Després de fer els estudis d'educació primària, Grazia va rebre classes particulars d'un professor que s'allotjava a casa d'un familiar seu, ja que els costums de l'època no permetien que les joves rebessin instrucció més enllà de l'escola primària. El 1926 va rebre el Nobel de Literatura.

Autor_ [Grazia Deledda](#)

Editorial_ [Adesiara](#)

Gènere_ [Narrativa](#)

Pàgs_ [144](#)

Ja ho diuen les mares...

Joan Rico Vidal

Dins de la literatura italiana només hi ha hagut una dona que hagi assolit el guardó del premi Nobel. Va ser l'any 1926 i es tracta d'aquesta autora nascuda a Sardenya, però que va viure a Roma d'ençà que es va casar. Grazia Deledda (1871-1936) és una escriptora que havia caigut a l'oblit de manera notable i de qui encara no en teníem cap notícia dins de les nostres lletres, sent aquesta la seva primera obra traduïda al català. Ha estat l'editorial Adesiara qui ha volgut presentar-nos una veu que era desconeguda, amb una traducció de Meritxell Anton, seguint amb la seva voluntat de recuperar i donar-nos llibres oblidats. Cal destacar que, a més de *La mare*, l'escriptora sarda és autora d'una prolífica i extensa obra on destaquen títols com ara *Cosima*, *Colombi e sparvieri* o *Elias Portolu*.

La Mare és una novel·la que tracta un dels temes amb més fortuna dins de la literatura occidental a partir del cristianisme, el de l'eterna lluita entre el bé i el mal, entre allò apol·línic i allò dionisiac, entre el cos i l'ànima; així com la condemna i mitjançant la culpa. Obres com *La mort a Venècia* de Thomas Mann o *Crim i càstig* de Fiodor Dostoievski tracten aquesta temàtica recurrent de manera diferent, així com també ho fa l'obra que ens ocupa. *La mare* presenta els dubtes que té un capellà de província, en Paulo, davant la temptació llaminera de la carn encarnada en la figura de l'Agnese, la dona més influent i rica del poble, que vol fugir amb ell per dur una vida plegats. D'altra banda, trobem la figura de la mare del capellà, tot un recull de bondat i pietat religiosa, així com vídua resignada, que vol aconseguir que el seu fill renegui de la dona fatal i sexual per tornar al ramat de l'església. La tria entre un dels dos models de dona, la vídua decent i la soltera sexuada, desviu i martiritza en Paulo, qui ara voldrà marxar per sempre, ara voldrà quedar-se i recobrar la seva virtut perduda; el dubte és constant i martiritzant per un capellà amb conviccions però amb necessitats. Hi apareixen altres personatges, com l'adolescent capellà Antioco, però sempre en un nivell secundari i desdibuixat, amb la intenció de recolzar la història.

L'escriptura de Deledda és clara i precisa, sap mesurar les paraules, no divaga i no s'entreté amb fets o històries paral·leles sense importància. Sap el que vol dir i ens presenta una història que, de tan despullada, de vegades s'oblida de vestir-ne els personatges. Per voler agafar-se a una trama prou vista com aquesta hauria de recolzar-se en figures amb més presència i contingut, car si bé el personatge de Paulo dubta i pateix, no aconsegueix atrapar-nos ni veiem cap gran transformació dins d'ell. Trobem a faltar el pes d'una figura que suporti l'acció i ens capturi com ho fa Gustav von Aschenbach.

Aquesta literatura d'oposats va tenir força presència, com he dit, mentre es va creure en els valors objectius del bé i el mal, és a dir, fins a l'esclat de la II Guerra Mundial i l'arribada d'obres com *L'Estranger* d'Albert Camus, apareguda justament durant aquells anys, el 1942. A partir de llavors el relativisme, el difuminat dels valors i la desconfiança en l'ésser humà, renova la literatura i deixa poc lloc als maniqueïsmes morals. Estem doncs, davant d'un relat representatiu d'una època i una concepció de l'individu. Val a dir que potser el to de *La mare* és massa moralitzant, fet que fa perdre encant i no assoleix les fites d'una obra mestra de les lletres; tot i així és una novel·la que no cal desmerèixer ni passar per alt. Grazia Deledda és filla d'un temps i d'un país, com tots, i això queda reflectit de manera clara a la seva obra. Ja ho sabeu, quitxalla, escolteu a la mare que sempre ens vol el bé per nosaltres i, com deia el meu avi, compte amb les dones que fumen i ens parlen de tu.